

Inzicht in de diergezond van Nederland

Veel veehouders weten heel goed welke dierziekten er wel of niet spelen op hun bedrijf en houden hun statussen nauwlettend in de gaten. Maar weet u ook hoe we er landelijk voor staan? De GD onderzoekt eens per twee jaar de status van een aantal belangrijke infectieziekten in de Nederlandse veehouderij. Wat houdt deze 'specifieke monitoring' in, en wat zijn de resultaten?

Doel van de onderzoeken, die gedaan worden met financiering van het Productschap Zuivel en het Productschap Vee en Vlees, is te bepalen op hoeveel procent van de Nederlandse melkleverende en niet-melkleverende rundveebedrijven een bepaalde infectieziekte voorkomt en of dit percentage verandert in de tijd. Met de sector wordt elke twee jaar vastgesteld welke ziekten worden onderzocht. Hierbij weegt mee of de ziekte grote schade aanricht en of de ziekte van dier op mens overdraagbaar is (zoönose), maar er wordt ook gekeken naar de mogelijkheden die er zijn om een ziekte te bestrijden. Afgelopen jaren is onder andere de landelijke status van ziekten als salmonella, BVD, IBR en leptospirose onderzocht.

Willekeurige steekproeven

Het onderzoek naar de mate waarin een bepaalde ziekte voorkomt gebeurt op basis van willekeurige steekproeven op melkleverende en niet-melkleverende bedrijven. Op melkleverende bedrijven worden veel onderzoeken gedaan in tankmelk. In de andere gevallen wordt bloedonderzoek gedaan, waarbij het aantal en de leeftijd van de te onderzoeken runderen per ziekte verschilt.

Deelname is vrijwillig en de kosten van de dierenarts en de laboratoriumonderzoeken worden niet bij de veehouder in rekening gebracht. Veehouders die deelnemen ontvangen wel hun eigen uitslagen en krijgen zo inzicht in de status van de betreffende dierziekte op hun bedrijf. De resultaten van alle deelnemende bedrijven worden uiteindelijk anoniem verwerkt tot een overzicht waaruit duidelijk wordt bij hoeveel procent van de rundveebedrijven in Nederland de betreffende ziekte voorkomt.

Trends zichtbaar maken

De GD voert de specifieke monitoring al sinds 2002 uit. Hierdoor kunnen we trends in de tijd zien; komt een bepaalde ziekte meer of minder voor dan voorheen, of blijft het ongeveer gelijk?

Inzicht in deze ontwikkeling is voor de sector uiteraard van belang. Zo is het voor de sector goed om te weten hoe de situatie in Nederland is als het gaat om IBR en BVD. Dit gezien de export naar omliggende landen met verplichte bestrijdingsprogramma's voor IBR en BVD. De resultaten van de specifieke monitoring worden dan ook altijd gecommuniceerd naar de sector, zodat het beleid eventueel kan worden aangepast.

Resultaten 2011-2012

Enkele resultaten van de specifieke monitoring over 2011-2012:

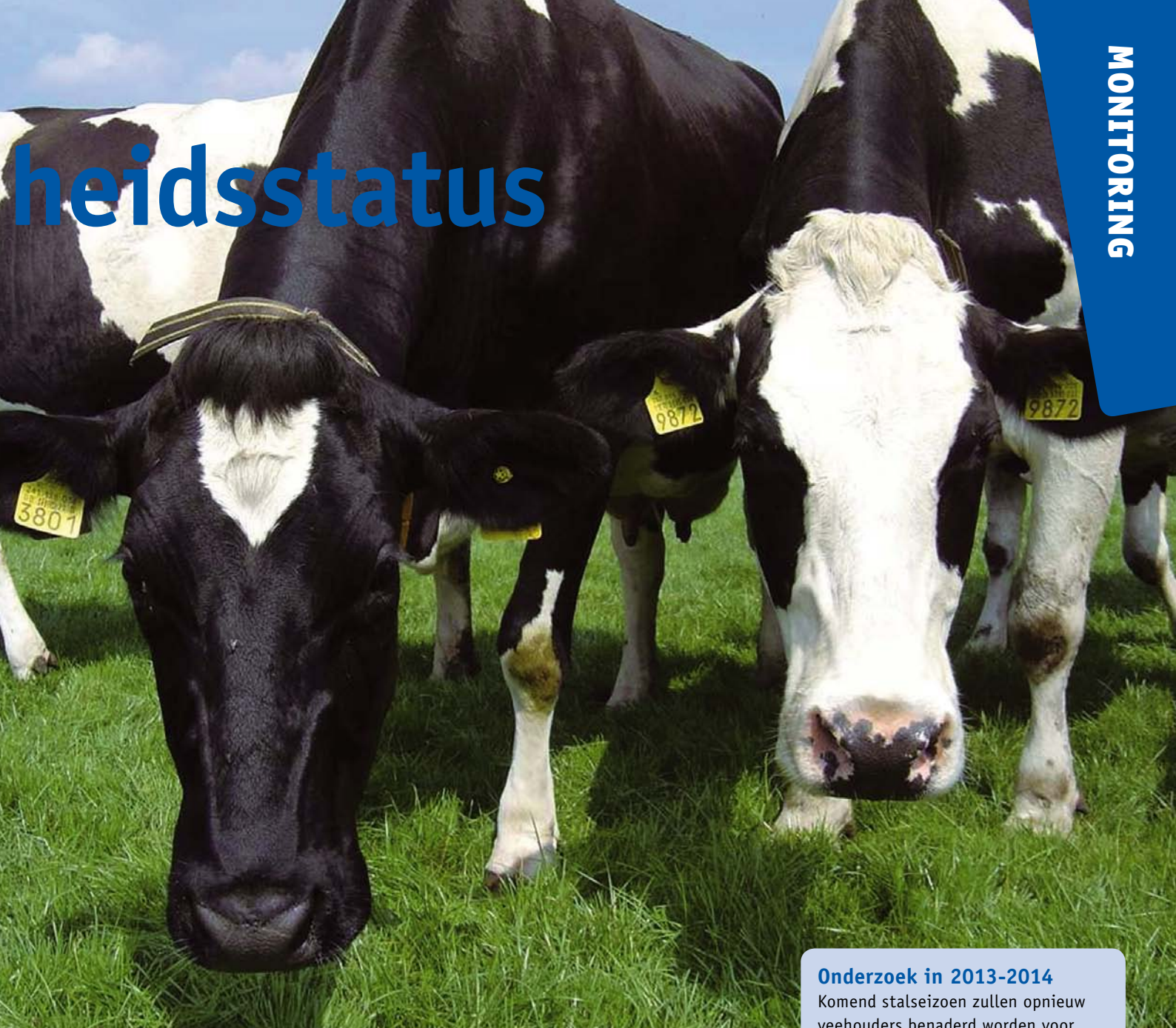
Melkleverende bedrijven

- IBR: Uit tankmelkonderzoek op afweerstoffen is gebleken dat IBR landelijk gezien op 21% van de melkveebedrijven voorkomt. Dit percentage is vergelijkbaar met voorgaande jaren.
- BVD: Voor het onderzoek naar BVD zijn per bedrijf 5 kalveren in de leeftijdsgroep van 8-12 maanden onderzocht op afweerstoffen om in beeld te krijgen of er recent nog BVD-virus heeft gecirculeerd op het bedrijf. Landelijk gezien was er op 13% van de melkveebedrijven een indicatie van BVD-viruscirculatie. Dit percentage ligt lager dan in voorgaande jaren.

Niet-melkleverende bedrijven

- IBR: In 2011-2012 is binnen de 'specifieke monitoring' voor het eerst onderzocht op hoeveel procent van de niet-melkleverende bedrijven IBR voorkomt. Op de onderzochte bedrijven zijn runderen op IBR-afweerstoffen getest vanaf de leeftijd van 2 jaar. IBR kwam op 17% van de bedrijven in Nederland voor.

heidsstatus

De GD onderzoekt eens per twee jaar de status van een aantal belangrijke infectieziekten in de Nederlandse veehouderij.

- **BVD:** Ook op de niet-melkleverende bedrijven zijn per bedrijf 5 kalveren in de leeftijdsgroep van 8-12 maanden onderzocht op afweerstoffen. Landelijk gezien was er op 21% van de niet-melkleverende bedrijven een indicatie van BVD-viruscirculatie. Dit percentage is lager dan voorgaande jaren.
- **Salmonella:** Salmonella kwam in 2012 op 14% van de niet-melkleverende bedrijven voor. Dit percentage is vergelijkbaar met voorgaande jaren.
- **Leptospirose:** Landelijk komt leptospirose op slechts 2% van de niet-melkleverende bedrijven voor; dit percentage is stabiel.

Onderzoek in 2013-2014

Komend stalseizoen zullen opnieuw veehouders benaderd worden voor deelname aan onderzoeken in het kader van specifieke monitoring.

Als u in deze stalperiode wordt benaderd voor deelname aan een onderzoek, stellen we uw medewerking erg op prijs. Voor de door u geïnvesteerde tijd krijgt u inzicht in de status van een bepaalde ziekte op uw bedrijf en voor de sector levert het belangrijke informatie op.

voor een deskundig advies

Met haar monitoringsactiviteiten waakt de GD over de diergezondheid in Nederland. Onder andere via de GD Veekijker, waar vragen van dierenartsen en veehouders binnenkomen. Naast de helpdeskfunctie is de GD Veekijker hét centrale verzamelpunt voor alles rondom diergezondheid, in het belang van veehouder en sector. Deze rubriek verhaalt over bijzondere gevallen, speciaal onderzoek en opvallende resultaten die het werk van de dierenartsen oplevert. De GD-Veekijker wordt gefinancierd door het Ministerie van EZ, PVV en PZ.